Bernardus de Gordonio; Belfortis, Andreas [DruckerIn]: Incipit Tractatus vrinarum Excelltissimi Medici Magistri Bernardi de Gordonio.

Ferrara, 4.III.1487 [GW 582] [Sack 4087] Seite 21b

parte mē sed ex parte forme. seu caloris ad
urentis seu mortificantis. Ad aliud qđ
dr̄ de capillis. dico ꝙ nō est simile. qꝛ capil
li cānt ex mā melica sicca. sed ꝟtus est ī hu
mido. Querit utꝝ eneorisma nigꝝ pre/
dicet crisim ꝑ rigorem. ⁊ vr̄ ꝙ non. quia ni
gredo cāt ꝑ viam adustionis. ⁊ rigor cāt
a frigore quare ⁊ c̄. Tale signum non
significabit rigorē. Oppositū uult The
ophilus. dico ꝙ eneorisma subnigꝝ in cau
sone pōt significare rigorē. qꝛ duo sunt que
significāt. quod adhuc est ibi ꝟtus. Unum
est subnigredo. secundū est locus ypostasis
que est in medio. Et ideo possibile est qđ
fiat crisis ꝑ rigorem ⁊ sudorē ꝑ consequēs
Et cum arguit ꝙ ibi est frigiditas. dico ꝙ
hoc est ꝑ accidens. qm̄ mā pungitiua ledit
neruos. ⁊ ita reuocatur calor ad interiora.
Et ita pōt cāri frigus in extremitatibus.

Explicit tractatus de vrinis editus a
magistro Bernardo de Gordonio.

Sequitur tractatus de cautellis vrinaꝝ

Cum urina tibi

ad iudicandum fuerit presen
tata. pete cuius est. si dicat
mulieris. dicas ꝙ hꝫ magnā
repletionē stōi. qꝛ sic sunt in
sanitate cū sint semper ī ocio ⁊ multū frigi
de. ⁊ multū comedētes ⁊ male digerentes.
Item potes dicere ꝙ ipsa patitur dolorem
capitis per interualla rōe stōi. Item semꝑ
dicas de matrice in vrina mlieris. Videt
cui mulieribus ꝙ quidqd patiūtur. id pati
untur rōe matricis. Item potes dicere ꝙ
magnā habent humiditatē matricis que sit
cū fluxu menstruoꝝ presentiū uel preterito
rum. Item potest dici ꝙ opillata est interi⁹
ꝙ vr̄ esse nā morbi. Si ꝟo portans dicat
ꝙ est vrina viri. dicat medicus si est intēsa
ꝙ patitur opillationē epatis. vel ēt ꝙ patit
dolorē capitis. ⁊ si dicat ꝙ nō. imo in pec
tore. Respondeat medicus totū euenire a
capite. Potest dicere siue sit vrina viri siū
mulieris. ꝙ plus exscreat de mane q̄ꝫ ꝺ uesꝑ
pere, cum sit facta tertia digestio. Itez, pe
tat utrum morbus diu durauerit. ⁊ si sic ꝙ
concludat quod patiēs sit dure ceruicis. qꝛ
rōne morbi calor ⁊ spūs sunt consumpti.
Item si portās in facie sit male coloratus.
⁊ male dispositus. dicat medicus ꝙ vrina
est sua. Si vero portatur pro temptādo.
⁊ medicus petat cuius est vrina. ⁊ dicat al/
ter. nescis. dicat ipse bene scio. sed expedit
interrogare. Et ultra petat si portanti atti
net ⁊ cuius sit officij ut inde sexum noscat.
Quod si nō notificat. dicat medicus quod
significat opillationē epatis uel splenis ꝑꝑ
caliditatē uel frigiditatē ꝭm ꝙ fuerit inten/
sa uel remissa. ⁊ quod diafragma est coniū
ctum costis nō determinādo se ad morbū.
Item si vrine medie noctis ⁊ aurore portē
tur simul. prima est min⁹ intensa uel digā.
secunda aūt magis. Item si hꝫ concurren
tem q̄ prius viderit vrinā. petat si ꝑ alium
visa sit. nam prius nō dꝫ iudicare quaꝫ sci
at quod alius dixerit de illa. Item si pati
ens est in ꝑiculo. dicat medicus vtiqꝫ ꝺ ma
ne sibi affirmat ut sciat de morte eius. Itē
si portetur alter liquor. vide ypostasim. qꝛ
non habet ut vrina. licet aqua ro. ⁊ decoc
tio ficuū facient ypostasim. mouet tamē ad
motū aque. quod sic nō est in vrina. Item
vrine subiugaliū sunt multū turbate ⁊ etiā
non habent circulū. Item vrina hominis
prope oculos uidetur spissior. ⁊ remota ab
oculis subtilior ⁊ clarior. quod non est de
alijs liquorib⁹. Itē si portetur in quantita
te pauca. dicat ꝙ non est tota. Itez aspice
diligēter portantē. quia si uelit te decipere
mutabit color. Item pete cuius etatis est
patiens. quia si est senex patitur in stomaco
quod sit frigidus ⁊ quod opillatur. ⁊ prop
ter hoc aliquod membruꝫ dolet. s. caput vł
epar. Item si times de aliquo asperge mo
dicum supra digitum ⁊ pone ad nasum.
Item si est de fructibus non est residentia.
nec pineatur sed mouetur ad moduꝫ liquo
ris. Si queratur quem morbum patitur
dicat quod non interroget morbuꝫ. sed po
tius remediuꝫ. Si dicat quod in ca. uidet
habere febrem. dic quod nescit distigue
re febrem inter alios morbos.

Capitulum de regulis obseruandis in
ingressu domus infirmi.

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/bernardus1487/0046
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg